

Sanomia Turusta.

N° 34.

Perjantaina Elokuun 22 päivänä

1862.

10 S. Kolminais.päivästä saarnaawat:

Pää-kirkossa, Suom. Amusaarnan: Pastorinapula-lainen Stenström; Ruots. Amusaarnan: Warapastori Jndrén; Suom. ja Ruots. Ehioosaarnan: Warapast. Malmström.

Sehrub.-kirkossa, Suomea: Warapast. Malmström.

Linnan-kirkossa, Ruotsia: Linnansaarnaaja Lindman.

Piiplian selityksiä pitävät noussevalle viikolla: tiistaina kello 5 jpp. ruotsin kielellä Jndrén ja keskiviikkona kello 5 jpp. suomen kielellä Warapastori Malmström.

Siippakuntain sanomia. (Turun.) Papiksi on vihitty ylioppilas J. Lindholm pastoriapulaiseksi viran puolesta uuteen Waasaan. — Watuuskirjan saanut Karjalohjan kirkkoh. apulainen E. J. Eiljestrand Waakerin prunkin saarnaajaksi. — Nimitetty maisteri A. R. Pelander lisäopettajaksi Waasan yliopistoon. — Saattavana opettajan virka ja apuopettajan virka Pietarisaaren alikoulussa, wälinaitajien opettajan virka Kasikisten alikoulussa, lisäopettajan virka Turun alikoulussa, toisen opettajan virka Godyn alikoulussa ja lisäopettajan virka Joensuun alikoulussa. — Waalisaarnat on määrätty pidettäväksi Ullawan kappalaiswirtaan. — Määrätty Saunakalan kirkkoherra O. S. Brauder pitämään kirkon kokousta Wanajan kirkossa kappalaisen palkan järjestämisestä siellä, Yhtäin kappalainen wp. R. E. Vergroth kirkon kokouksessa Eöyissä kuulemaan seurakunnan ajatusta kappalaisen palkan korottamisesta, historian-kielellis kokeks J. Ottelein toimittamaan latinan kielen opettajan wirtaa Turun yliopistossa, ranskan kielen opettaja E. E. Laurén tulevana koulunna oman wirtansa ohessa toimittamaan määrätieteiden lehtorin wirtaa Pietarisaaren kirkossa, opetuksieteen kokeks Vergroth määrätys- ja luonnon-tieteen opettajan wirtaa Turun yliopistossa, ylioppilas J. S. Thamsén opettajan wirtaa Tampereen alikoulussa ja ylioppilas E. W. Fahler opettajan wirtaa Kasikisten alikoulussa. — (Poriwoon.) Kaksi listä armonuotta on suotu läänin provostin J. F. Somén waimaan perillisille Pielsämäellä. — Wiitajaaren kirkkoherran walaan on pantu 1) Jämsän kappal. wp. J. R. Wallenius, 2) Strömforsin kappal. wp. R. F. Gestrin ja 3) Kesälahden kirkkoherra G. R. Blomqvist. — Määrätty Wikkelin jaetun sotawäen saarnaaja wp. maist. P. A. Cygnaeus oman wirtansa ohessa toimittamaan ensimäisen kappalaisen wirtaa Kantajalmella. Poriwoon pissa matkustaa tämän kuun lopulla ja tulewan alussa tarkastuksia pitämään Heintjoen, Pyhäristin, Wälfjärwen, Raubun ja Kiwennawan seurakunnissa, sekä Wiipurin, Haminan ja Lowisan kouluisa.

Kuolleita Turussa. Elokuun 12 p. kirjannioja Renbergin leski Maija Liisa Roswall 65 wuotijena; 13 p. kraatarimestarin R. Wennerströmin poika Frans Juha Robert 8 w. 2 k. iällä; 15 p. piika Maijastiina Matintytär Maritilan pitäjältä; 17 p. warwin saunamiehen Kaarle August Lindblomin tytär Alma Matilda 6 k. iällä, waskivalajan kiffälin Kustaa Matolf Lindqvistin poika Kaarle Oskar 15 päivän iällä, trengintytär Amanda Kustaantytär Euran pitäjältä 2 wuotijena, trenki Juha Granrot Kasikerrasta; 18 p. lastukirjuri Kaarle Kustaa Enberg hukui uidesaan Kiristolla Sampan talon lähellä 52 wuotijena.

Awioitittoon kuulutettiin pääkirkossa viimeis pyhänä ensi erä: hioja Fiskarin prunkissa, Preussin alamainen Daniel Grah ja waimoihminen Lowisa Saloniüs, trenki Kustaa Matolf Stenholm ja itellinen Edla Jisakintytär.

Polisikamarin ilmoituksia. Elokuun 11 p. otettiin kiini 12 wuotias poika Fredrik Ceberqvist, joka ennen kassia kerta on rangaistu warfandesta, mutta nyt taas oli lähnyt muurarin oppilas Juha Kustaa Eklundin asunnossa murtamalla warfaisa, josta hän kämmerin oikeudessa tuomittiin witfoilla pieksettäväksi. — Samana päivänä toi talonisäntä Matti Holteri, Loimaan Hottaperältä, polisikamariin hopeisen neulapunkon, merkitty puustaweilla J. E. F., jonka hän oli löytänyt Arsenin poikkikadulta. — 14 p. toi wuorimaalarin oppilas August Wilhelm Noos polisikamariin laukun, joka 16 päivänä annettiin leskikouwa Gyllingille, joka sen oli kadottanut. — 15 p. ilmotti itellisen waimo Ottiliana Wiwika Munkki, Pitsilän kylästä Kolemäen pitäjältä, että tämän kuun 6 p. hänen rotaitansa llubella torilla warastettiin mawalla, jossa oli muutamia leipiä, 2 woirasia, 2 wilahuiwia, yksi plättitoosa ja messinkinen esilukku, joka warka sittemmin löyettiin tyhjänä kirjannioja Eödermannin portilta. — 16 p. toi kraatarin oppilas Antti Eklund polisikamariin kiiltonahkaisen kenkäparin, jotta hän tämän kuun 13 p. oli löytänyt Wähältä Prahenkadulta.

Kotomaalta.

Suomen kenraalikuvernööri, paroni Koskowskii tuli wiimisi sunnuntai-iltana Helsingistä Turkuun. Maanantaisen päivän tarkasteli h. ylh. yhteisiä laitoksia täällä niinkuin tuomiokirkkoa, oijennushuonetta, linnaa, läänin-sairashuonetta, kasariumia, wenäjän kirkkoa sekä Kupittaaan terveyslähdetä ja kylpylaitoksia. Pormaristi oli toimittanut puolipäiwälliset seurahuoneessa, jossa maljoja esiteltiin H. M. Keisarille, keisarillistelle huoneelle ja h. ylh. kenraalikuvernöörille, joka sitte puolestansa esitteli onnentoiwotus-maljan Turun pormaristolle ja kaupungille. Eistai aamuna läksi h. ylh. pohjaseen päin täältä.

Dulun läänin maaherra on heinäkuun 31 p. suonut Siikajoen nimismiehelle sotakamreeri J. Sandmannille eron wiraasta ja hänen siaanfa muuttanut Kärfämäen nimismiehen E. Gröndahl ja Kärfämäen nimismieheksi määrännyt maakonttoristin G. A. Hernberg.

Turun arkkipiispa lähtee yhden konfistoriumin jäsenen ja notarion kanssa pitämään piispanferajia ja koulutarlastuksia seuraawissa paikoissa, nimittäin: syyskuun 2 p. Raision ja Naantalien kirkkoissa sekä Naantalien koulussa, 3 p. Maskun ja Mynämäen kirkkoissa, 4 p. Taimasalon kirkossa, 5 p. Uudenkaupungin kirkossa ja koulussa, 6 p. Uudessa kirkolla ja Laitilassa, 8 p. Nauman alikoulussa ja kansakoulussa, 9 p. Eurajoella, 10 p. Eurassa, Sähylässä ja Rhyliössä, 11 ja 12 Porin kouluisa, 14 p. Rapierissa, 15 p. Kristiinan kirkossa ja koulussa, 16

p. Kasikisten kirkossa ja koulussa, 17 p. Närpiössä, 18 p. Pirttilässä, Maalahdella ja Solmoissa, 19 ja 20 p. uuden Waasan kirkossa ja kouluisa, 21 p. Kouvilahdella, 22 p. Laihian kirkossa ja Wähän Kyrön kansakoulussa, 23 p. Wöyryn kirkossa, 24 p. Drawaisissa ja Munsalassa, 25 p. Joensuun koulussa, 26 ja 27 p. Pietarisaaren kirkossa ja kouluisa, 29 ja 30 p. Koffolan kouluisa. (Jatketaan.)

Helsingissä owat kauppiat Gadd, Sergeef, Tollander ja Eshetshulin sekä laivanrakentaja Jakobson yhdistyneet ottamaan ylös meren pohjasta laiwoja, jotka viime sodan aikana upotettiin. Kuninkaanfaaren salmessä ollaan paraikaa työssä. Wivotaan myös muistakin salmista Wiaporin ympärillä ottaa ylös upotetut laiwat. Sukeltaja on tuotu Pietarista. Sukeltajan puku on weden pitävä ja pään ympäri on kypäri, jossa on klafista affunat. Siinä purussa oskelee sukeltaja weden alla kolme neljä tuntia yhtä mittaa. Kypäristä käy nimitäin ylös putki, jota myöten pumputaan ulos pahentunut ilma ja sen siaan taas raitista alaa sukeltajan hengitettäväksi. Yhtiö aikoo vielä tuoda pari sukeltajaa ja toiwoo taitawansa opettaa suomalaisia työmiehiä tähän keinoon. Kullakin sukeltajalla on warfiansa weden päällä, joka mekkinuoran yhtymisestä saa tiedon sukeltajan tarpeista wedsä, esim. koska lasti on walmis ylös wettäväksi, koska hän tahtoo itse tulla ylös j.n.e. Sanotaan että mainitut herrat owat Wenäjän kruunun kansa tehneet sen suostumussen, että saawat puolen woittoa waiwastansa.

Uusia oppilaitoksia. Kansakoulun opettaja A. Swedberg, joka yhteisistä waroista on saanut 1,200 hopiaruplaa kansakoulun asettamiseksi, ilmoittaa että semmoinen koulu tulee awattawaksi tulewan marraskuun 3 p. Kahdenkertanen kouluhuone on sitä warten parhaallansa tekeillä Munsalan kylässä ja kappelissa Pohjanmaalla. Koulun tarkoitus on kahdenlainen, nimittäin karsuttamaan walistusta kansalle, se on tawallinen kansakoulu, sekä opetusta ja harjoitusta kansakoulun opettajiksi aikowille. Mutta tämä koulu on waan ruotsalaisille; toiwottawa on suomalaisstenkin pian saawan kansakoulun opettajalaitoksen. — Lähetysseura ilmoittaa myös että lähetysekoulu awataan Helsingissä tulewalla lokakuulla.

Uusia kirjoja on taas tullut painosta J. W. Eilijan ja Rump. kustannuksella: 1) "Käytännöllinen opastus Yksinkertaisessa kirjanpidossa warfinin Lehdasteliolle ja Ammattilaisille kirjoittanut Aleks. Eilijus, Laktion Lehtori. Turussa J. W. Eilijan kirjapainossa 1862." Hinta 1 markka 20 penniä. Tämä on ensimmäinen kirja tätä laatua suomen kielellä, joka opettaapi pitämään tilikirjaa tulostamme ja kulungeistamme, waroistamme ja weloistamme. Tu-

lojen ja menojen kirjottaminen eli "kirjanpito" onki aiwan hyödyllinen; jos esim. maamies kirjottaisi ylös kaikki viljatulonsa sekä kuinka paljo niitä on kulutettu, niin siitä hän kohtaa tarkin hawaitsee mitä vielä on jälillä, syöväksensä taikka muillekin antaaksensa; samaten myös kaikki muut tulot ja menot. Jolla on vähänkin enemmän kauppalieffettä, on kirjanpito välttämättömästi tarpeellinen, tietääksensä millä kannalla asiat ovat. Tästä kirjasta suomalaisen lusia nyt saapi opetusta ja johtoa kirjanpitoonsa. —

2) "Palestinan Maantiede Karttane. Beskowin matkakertomusta y. m. seuraten kirjoittanut Wilh. Carlsson. Turussa J. W. Lilljan kirjapainossa 1862". Hinta 80 penniä. Kirja antaa hywinki selwän kuvauksen pyhästä Israelin maasta taikka Raanasta, jota myös Palestinali kutsutaan, jossa Wapahattajamme eli, opetti ja kuoli. Tähän liitetystä kartasta nähdään kirjaassa kerrotut paikat, kaupungit, vuoret, laakset j.n.e. — 3) "Uusi ja wakaa Ilman-Ennustaja eli Maanviljelijöille tarpeellisia tietoja Sään- eli Ilman-muutteisista, ynnä Eifäys sijältäwä sekä Lawallisten Riistiniimen merkitystä, että Osoitusta lyhyimmistä matkoista kaupunkien ja postikonttuorein välillä Suomen Suuriruhtinanmaassa. Toisen painos. Turussa J. W. Lilljan kirjapainossa 1862". Hinta 60 penniä. Uusi painos tästä osottaa entisen käyneen kaupoiksi. — 4) Wähänen mutta selwä Suomenmaan kartta, Suomen kielellä, painettu Saksassa, myydään 10 kop.

Wuoden tulosta Turun ja Porin läänissä kuuluu maaherran kertomuksen mukaan että rukiista, nisuista ja perunista sekä muista juurikasvuisista on odotettava keskin-kertanen tulo, mutta kaitista kemälyhuviosta yli keskinkertanen ja heinistä hywä tulo ehkä sade esteli niiden kookoimista. Kuitenki sanotaan Ylisatakunnan yliesä ja keskiesä kihlakunnassa sekä Wehmaan kihlakunnassa ja Köyliön ja Säkylän pitäjissä rukiita tulewan vähemmän puoliksi, mutta Karhun ja Wouhijärwen pitäjissä ruietulon olewan kaikkein huonomman koko läänissä; Alasatakunnan kihlakunnassa oli myös heinän tulo huono ja nekin enimmiten sateella korjattaita. — Dulun läänissä on halla tämän kuun 2 ja 4 päivää vastaan yöllä käynyt ja wuoden tulot muutoinkin kylmän kesän tähden niin myöhästyneet ettei niitten luulla terkeewän walmistumaan, jonka tähden näköwotta siellä peljätään. Maaherran wiran puolesta on tämän wuoksi lähetetty Reis. W:tille alamainen anomus että krunun makkasineihin toimitettaisiin wiljaa niinkauwan kuin wesi on auki.

Englannin kassi sotalaivaa "St George" ja "Chanticleer" tulivat wiimisi sunnuntaina Wiaporin satamaan. Englannin prinssi Alfred on ensi mainitulla laivalla. Uudenmaan läänin w. t. maaherra, Englannin konsuli Helsingistä sekä paljo muuta wäkeä on käynyt Englannin laivoilla tervehdämässä ja katsellessa. Prinssi käwi maanantaina katsellessa Wiaporin linnoitustuksia, tuli ehtooppuolella Helsingin kaupunkiin ja ajoi siellä waunuiissa muutamia katuja ja sitte Ulrikaportin puutarhaan, johon Englannin musiki linjalaiwoista oli tullut soittamaan. Paljon wäkeä oli Helsingissä liikkeellä katsomassa Englannin nuorta prinssiä. Tiistaina lähtiwät laivat pois.

Tampereelta elokuun 15 p. Wiimisi wiikolla nähtiin ensimmäinen purjelaiwa Pyhä-

järwen aalloilla lyntävän Tampereetta kohti, joka toi tullessansa liki 100 syltää halkoja hewois-torin rantaan. Tänä wuonna onkin halot olleet halwempia, kuin kahtena tän edellisellä wuotena, ja suurissa summissa niitä onkin tullut Näsjärwen rantaan. Mutta kyllä niitä täällä meneekin monta sataa syltää wiikkoonsa tehtaisa ja sitten vielä yffitystenkin höffeleissä. — Tämän kuun 2 päivänä tapahtui onneton tapaus. Erään kauppiaan renti oli kauppiaan oman pojan ja puotipojan kanssa ulkona kaupunnista asioillaan; takasin tullessa hyppäs puotipoika rattailta hewoisen selkään, josta hewoinen peljästy niin että juoksi maantien ojaan, johonka kaatui pojan kanssa yhdessä ja sotti pojan jaloillaan ja ajokaluillaan hengettömäksi. — 3 päivänä nähyi patsaan muotoinen musta pilwi taivaalla, jonka ali-pää näytti, silmiin nähden, ulottuwan liki Näsjärweä. Tämä pilwi nousi ylöskäsin, niinkuin paksu, musta savu tyhnällä ilmalla "korsteinista", noin 10:n minuutin ajan; mutta ei se sentään ali-päästään wähentynyt, waan pysyi yhtä synkkänä. Wiimein alkoi se kieppua ympäri ja harmeta, aina samalla paikallaan; ja ennen häwiämistään se häältyi ilmaa niinkuin lankawyhti tuulesa. Kohta sen jälkeen rupees rajusti satamaan, waikka ei silloin paljon sateen muotoista pilweäkään näkynyt. — 2 ja 3 wiikkoa takaperin maksoi rukiit 10 r. tyynyri ja leiwät 1 r. leiw.; mutta nyt jo saadaan rukiita 8 ja 1/2 8 ruplalla ja leipiä 70 kopekalla. Ilmat olivat parin wiikon päiwät jo poutasempia, mutta tällä wiikolla on satanut melkein joka päivä; tänäpäivänä oli kuitenkin eritoten kaunis ilma. Päiwät ovat olleet tuuliset, kolkot ja sateiset; yöt kylmät, selkeät ja tuuletomat. Syytä on kyllä maamiehellä peljätä kauniita suwi-laihojaan — waikkei niitä pelko wapauta — siltä kowalta wieraalta (halalta), joka Dulun Wiikkosanomain 32:tä nroissa waltitussella mainitaan pohjan perällä käynee. Se waan on ihmeellistä kuinka Suomesta on annettu niin suurissa summissa wiedä eloa ulkomaille waikka täälläkin on wuoden tulo niin epäilwästä; nähtä siltä kun Suomi jätettäs leiwättömäksi ensi wuonna.

Prunkkalasta elokuussa 13 päivänä. Täällä luetaan sängen wäheä Sanomalehtiä, jonkatähden myös harwoin eli ei ensinkään täältä sanomisissa mitään kuulu; Olishän täältäkin sentään jotain ilmoittamista, jonkatähden tartuun kynään, piirustelemaan muutaman piirun, seurakuntamme asioista. — Terweys täällä on entistä parempi, kuolema on ollut tavallista wähempi; häitä täällä on pidetty muutamia, mutta ei monia, waikka meidänkin seurakuntamme seuduilla on ihania tyttö-naisia, jotka ynnä muun lomian koreuden seassa kantawat tätä nyky-aikana monelta hymäksyttävää niin kutsuttua kunnia-pukua, frinullinia, joka muutamisissa niiden kantojissa waikuttaa sen kummallisen seikan, jota minäkin wiimeis sunnuntaina meidän kirkossa tulim filmäämään yhdessä frinullini-naiseissa, joka oli tämä: kirkon pentissä istuissansa waipui tyttö raukka täyteen uneen, jota sitte kesti aina koko Sumalan-palweluksen aika (erinomattain saarnan aikana), ettei kuullut waikka luffari haawinsa kanssa krapisti pentissä waiwaisten almua anomassa, sitä wäheemmän mahtoi hän kuulla saarnaa; siitä arwaatte hymät tyttöset mitä nyt hyödytti häntä kirkossa olo; kysytte mitä? niin vastaan, sitä, että se oli luullakseni häpiäkki hänelle, niin itte mielessänsä ih-

nalle naiselle, koska pojattin kirkon lehteristä häntä filmäilivät, ja yhteinen puheen humu ehtooppuolla kuului joka ämmän tuwasia. Tätä tämä nyt waikuttaa, kuin ylöslissä uljautta rakastetaan, ja unhotetaan se kuin meille on sanassa eteen kirjoitettu että rakastaisimme kohtuullisuutta ja säädyllisyyttä käytännössä ja waatteissa, lukekaa Sumalan sanaa, niin tulette walaistuksi hengellisisä asioissa, lukekaa myös sanomia, niissä näette monta hyödyllistä opetusta ulkonaisessa elämässänne, josta sitte yhteinen siivestyksensä alkunsa, jota erinomattain korkia esiwaltamme tähän aikaan kaikilla kouluilla ja keinoilla tarkoittaa tässä rakkaassa Suomen saaresa. On toikin julma ja hyljättävä tapa, koska nuorukailet kylässä kuljesselewat, erinomattain pyhä ehtooppuolina ja sillä maanantaita vastaan; mitä mar kai tuolla opitaan, ju, wiinaa rhyppäämään, kottia lyömään ja kaikenlaista hurjautta harjottamaan. Näitä piirujani olen siinä tarkotuksessa piirustellut, että nuorukailet ja naiset tätäkin lukeissansa, kehkaantuissivat senkaltaisia tapoja hyljäämään, ja ahkeroitussiwat siivistyksessä edistysä, koska sitä kirkolla, kouluilla ja kaikilla sanomalehdillä yleensä yhä tyrkytetään. Ottakaa siis kaswawa nuorisosanomia lukeaksenne, erinomattain hengellisiä, sillä kaikki mitä kirjoitettu on, se on meille opiksi kirjoitettu, muistakaa sitä. Jos tätä yffinkertaista neuwoani seuraatte, niin ette sitä kadu, tässä eikä tulewaaisuudessa; muistakaa ettei ihminen elä ainoasti leiwästä, mutta jokaisesta sanasta kuin Sumalan suusta lähtee, mutta sanasta ei ole mitään hywää, jos ei sitä ahkerasti perään ajatussella lueta, muutoin pysyy sanat ja opetus wieraina suljettuina kirjoissa ja sanomisissa; siinä tarkotuksessa nyt yleensä joka paikassa, ja meidänkin seurakunnassamme, kunnioitettawain opettajain ahkeruudesta pidetään P. Raamatun selityksiäkin, kylä- ja pyhä-kouluja, että kansa, erinomattain kaswawa nuoris, tulis siivistyksessä ja Sumalan pelwossa edistyneiksi, jota tämänkin kirjoittaja sydämestään toiwottaa.

Siwistykseen rakastaja.

Wenäjältä ja Puolasta.

Pietarissa tapahtui taas kassi paloa tämän kuun ensi päivänä.

Warsowassa on kiwipainon työmies L. Gryll pyssyllä ampunut Puolan sisäasiain hoitajaa markisi Wielopolskia, hänen astuissansa waunuiissa, mutta ei osannut. Murhan yrittäjä saatiin kohta kiini.

(Lähetetty.)

Marciali,

rauta-naamari-mieheksi puhuteltu.

Sumala ainoasti tietää hänen sukuperänsä salaisuudet; aikomuksemme on tässä waan kertoa mitä ihmiset hänestä ovat mietiskelleet ja jaartelleet.

Kuningatar Anna Stawallasta, Rutwiiki XIII:n puoliso, oli äskettäin synnyttännyt Dauphin'in (lue Dofangin, Franskan perintö-ruhtinan armonimi), kun hän itessänsä hawaitsi, että hän vielä oli toisinkin lapsen saawa. Mutta jopa oli Dauphin'in synthy huutoon päässyt, jopa koko kuninkaan howi, jopa koko Pariisin kaupunkikin tiesi, että Rutwiiki XIII oli saanut waltastuimelle perillisen, joka Rutwiiki XIV nimisenä

oli Franskan maata wast'edes wallitsewa; tuo asken syntynyt lapsi oli siis jo woittanut esikko-oikeuden. Kuitenkin nähtiin tuo synnyssä olewa lapsi mahdolliseksi vielä tekemään perintö-oikeuden riitaisiksi tuolle jo syntyneelle; sillä waltakunnan lain mukaan oli kaksos-weljeksiä hiljemmin syntynyt pidettävä perettun esikoisena. Lutwiiki XIII neuwofuntaneen eiwät siis tuskatta woineet edeltäläsin katsella kaikkia häirityksiä ja sekannuksia, kun tuo tulewa lapsi vielä taitaisi saattaa matkalle. Päädettiinpä siis — että Dauphin'in piti wallitfeman, mutta hänen kaksos-puolikkaansa, jos poikainen olisi, menetetettämän.

Tästä seikasta owat usiat senaikaiset ajan-tieto-lirjottajat paljon wäitelleet ja asian sulaksi todeksi päättäneet, ja eipä ole jälkimäiset historiioitsijakkaan luulleet tuota rohkenewansa kaikin osin kumota. Mutta onkosta tuo myöskin Marcialin todenperäinen synty ja alku? Emme me sitä woi tutkia, ja ikuisestikkään ei mahtane kukaan siitä tyhskää tietoa saada. Mutta mistä se asiaan, jos kansan satu on todellinen tahi mukailtu; mistä siitä, jos tuo mies oli waltioillisten feikkain uhriksi tuomittu tahi ei; ompa meillä kumminkin yksi todistus, jonka wakuutta ei yksikään polje eikä estä, ja — se on erään onnettoman wangin elämäkerta, — wangin, jolle alituisesti kiellettiin kellenkään näyttää kaskwojansa, naurusuutansa tahi khyyneliänsä.

Ehkä hän kyllä joutui noin 60 ajastajan ikään, laskeimme hänen kuitenkin lasten jouktoon, sillä koko hänen elämänsä oli pitkä ja tuskallinen lapsuuden aika. Mikä on siis totinen ihmisyys? mikä todenperäinen ihmisenä oleminen? Onhan tuo se, että toimittaa jotaki, kamppailla, puolustaa, woittaa tahi menehtyä kiistassa; että saada käyttää järkeänsä ja woimiansa; että selwin otfin ja awoin silmin saada käyskellä auringon walosssa; että hywin, vielä pahoin, käyttää elämänsä määräykset; että perettun arwoisana jäsenenä rehelliisesti ja jalosti puolustaa ja toimittaa kansalais welwollisuutensa ja oikeutensa; että suojeltaa, warjeltaa ja neuwottaa kansakunnalta — ja tehdä samaa palvelusta kansakunnalle takasin; ja viimeksi — että wihdoin saada, oikein elettyä, ihmisenä kuolla. Mutta että tuskallisesti kitua sopimatonta oloa ja eloa, jonka suloihin toirwo on hauta; ken woinnee ja rohjennee sellaista elämää elämäksi puhutella.

Siihen aikaan kun Marciali (jokuu nimi piti hänellekin annettaman), silloin sanomme, kun tuo perin-onneton rauta-naamari-mies salaisesti pantiin Pignerolles'en wästinkiin, ei mailta mantereilta kadonnut tietysti yhtäkään mahtawaa miestä. Mutta tässä käytin myöskin erinomaisten warowasti käsitä, niin ettei kenenkään pitänyt woiman tunkua hänen wankitsemisensa salaisuksiin. Mahtoipa wanki kuitenkin olla hywin foriasukuinen; sillä herra de Saint Mars, guverneeri Pignerolles'en wästingissä, puhui, waikka muul-

loin kowin ameriäs, wangin kansa ainoasti seisoen ja — laffi kourassa. Toisillekin wirtamiehille ja palvelioille wästingissä annettiin kowa käsky, alati suurimmasa nöyryydessä ja kunnioittamisella lähestyä wankia. Koska Louvois, Lutwiiki XIV:n pöyhkeä ministteri, korkian herransa käskystä oli wankia terwehtimässä, osottipa hän tuolle ihan samallaisten kunnioituksen, kun olisi hän seisunut juur sen jalon Runinkaan edessä, eikä pitänyt luwallisena Marcialin kansa mennä ruuallekaan, ehkä tuo rauta-naamari-mies sitä usiasti pyysi. Muutamat owat yksin sitä wäittäneet, että Louvois ei laskenut häpiänsä tuota suurellista outoa ruoalla ollessa palwella. (Jatketaan.)

Kesällä.

(Lähetetty.)

Nyt omi ihanin aika,
Mika armahin asua:
Suomen saaren ranteilla,
Suomen niemien nenillä,
Suomen kansa kaupungeissa,
Suomen suurissa kylissä,
Suomen laaksoin laiumilla,
Suomen waarojen välillä,
Suomen mäen rinteillä,
Suomen kuffulain lupeilla,
Suomen päiwän paisteheissa,
Suomen auringon alalla,
Suomen kuffien seassa,
Suomen puistoissa somissa,
Suomen yrtti-tarhassissa,
Suomen sulhon suosiossa
Suomen piikaen parasten,
Suomen neidon nähtämissä
Suomen sulhojen suloihin,
Suomen lasten lauleluissa
Suomen postien punaisten,
Suomen puolisoin parissa,
Suomen saattajien seassa,
Suomen joukossa jaloissa,
Suomen kansan keskuudessa.

Nyt omi ihana aika,
Mika armas oleskella:
Nuorten neitojen keraalla,
Hymy-huulten liepeillä,
Käsi kädessä käwellä,
Rinnatusten leikitellä:
Puhella sulosanoja,
Ihmis-älyn arweluja.
Kulkea-koto kujilla,
Eli rannassa rawata,
Eysätä wene wessille,
Järwen lairwa lainehille,
Jätua ilossa fitten
Pojat, piikat rinnatusten
Wesi syöstävän sisähän,
Joka juoksee joutuisasti,
Wiepi nuoret nopiaasti
Yli järwen, yli lahden,
Yli kalojen katoksen,
Toisen ledon kuffasille,
Toisten metsien mehulle,
Jossa kauniisti kajaapi,
Suloiesti soittalepi
Laulu-lintujen lirinä,
Pääsky-parvien witiinä,
Jota kufin kielellänsä,
Kielellänsä, mielellänsä
Kiitokset kaunihiksi,
Ylistykseksi jaloksi,
Luonnon Luojaalle tekewät,
Jtse Jsa Jumalalle.

E. R.—nen.

Kuulutus.

Eänin maaherran ollessa puheenjohtajana on Maistraatti tänäpäpä päättänyt ja säälänyt että kussit, tregit ja muut palweliat, jotka seura- ja näytelmä-kouluissa, maahanpanoissa ja muissa suuremmissa kansakouluissa tulewat saapuwille palwelemaan haltia-wälensä taikka niitä, joiden paussaissa silinä tilassa owat, silloin owat welwolliset 2 hopiaruplan 40 kopekan saton uhallu kohtu tottelemaan niitä käskyjä, joita paikalla olewalset poliiswalweliat antawat herosten sotatamisesta sekä muissa tapauksissa järjestyksen pitämiseksi; joka täten julistetaan. Turun neuwotuwasta hupitkuun 15 p. 1839.

Pormestari ja Neuwotunta.

Että tämä oikein on kirjotettu wähtäkirjasta todistaa Turun poliisikamarista elokuun 16 p. 1862.
Fredr. Reinb. Tamelander.

Ilmaantuneesta syystä muistutetaan tämän kultaan asanomaisia, että maistraatti päättöjellä toulokuun 16 p. 1836 on määrännyt 20 hopiaruplan saton, jonka uhallu höyrylaivaluon päällikköjen tulee niin menettää että tämmöiset laivat, matkatesansa Kurajokea ja sen suussa olewaa kanawata, kulkewat niin hiljain ja warowasti kuin mahdollista on, että wäheypäin alusten vastaan-tullessa ja kullessa wahingot wältettäisiin. Turun neuwotuwasta toulokuun 17 p. 1852.

Pormestari ja Neuwotunta.

Tämän otteen oleakki todistaa Turun poliisikamarista elokuun 16 p. 1862.
Fredr. Reinb. Tamelander.

Mikkelin jaetusta Suomen tarkka-ampujapataljoonasta eron saaneelle sotamiehelle Henrik Hälsströmille, jota ei tässä kaupungissa löydy, ilmoitetaan, että hänen ero-passinsa on tällä poliisikamarissa, josta hän sen saa. Turun poliisikamarista elokuun 19 p. 1862.

Fredr. Reinb. Tamelander.

Kaupunkien yhteisen palowakuutusseuran asanomaisia osakkeita, jotka ei vielä ole maksaneet tähtä tulorahaa wilitenä wuotena seuraassa wakuutetuista omainsuutistansa, muistutetaan täten, että tämän wuoden maksot, marraskuun 26 p. 1861 annetun uuden säännön 17 ja 18 pykälän mukaan, ennen tulewan syyskuun 15 p:ää pitää suorittaman sillä uhallu että, jos se laimin lyöddään, maksot koronnetaan 10 prosentilla ja ryöstetään rästinalaisella. Wakuutetuista omainsuutista, jotka owat Helsingin kaupungissa taikka sen asiantajan aluudessa, suoritetaan maksot suoraan Johtokunnalle, mutta muissa kaupungeissa ja maalla saa ne tuoda joko Johtokunnalle taikka kaupunkien määrättyille seuran-asiamiehille, heille lähetettyin maksoteleini jälkeen, jolhin, maksan suorittatessa, asiamies kirjottaa kullin ja antaa wakuutuksen omistajalle; jos taas osakas tahtoo läänin maanantterlin suorittaa maksonsa seuralle, pitää rätterlin antama kuitti, samalla uhallu kuin maksan laiminlyömisestä määrätty on, wäimeistätin ennen asken mainittua päiwää Johtokunnalle tuotaman. Helsingistä, kaupunkien yhteisen palowakuutusseuran Johtokunnalta elokuun 9 p. 1862.

Kesäpäiwä Suomen Talousseura, jota tulewina syysmarckkuina Turussa aikoo toimeen panna maanviljelystuotteiden ja kalujen, kalenlaisten teosten, kotin ja ulkomaalaisten kaawain y. m. näyttelön, saa antaa tiedon että taikalla kalut, mitä näyttelöön lähetetään, pitää ennen tulewan syyskuun 10 päiwää wästäänottawaksi ilmoitettaman seuran wallokunnalle, joka osottaa paikan, mihin ne näytteelle pannaan, kuka myös antaa tätä tarwittawia warfen tarwittawia tietoja. Turusta heinäkuun 18 p. 1862. Käsketty.

R. G. Pineho.

Yhtökoulun Turussa awataan maanantaina elokuun 25 p. kello 9 epp., jolloin myöskin uusia oppilaisia, warustetut tarpeellilla todistuksilla, vastaan otetaan.
A. Lindman.

Sunnuntai-koulun Alinen osasto awataan sunnuntaina tämän elokuun 31 p. kello 3 jpp., jolloin oppilaiset kirjotetaan koulun.

Kulmiset Yhtökoulussa ja sunnuntai-koulun Yhteisessä osastossa aljetaan sunnuntaina syyskuun 7 p. kello 3 jpp. Turusta elokuun 13 p. 1862. Joh. Sundb.

Tampereen ylläseisäksuun avataan taas 1:nä p:nä ensitulemaa syyskuuta, jonka tähden niiden oppilasten, jotka mielivät tähän oppilaitokseen päästä, tulee tämän elokuun 30:nä p:nä kello 9 aamulla ilmoittaa tahtonsa allekirjoittaneelle koulun johtajalle, varusteettuna tarveksillaan toistuttuilla, jotka selittävät, paitsi muuta, heidän syntymä- ja asuintoimittajansa, sekä vanhempainensa nimet ja sijain. A. H. Rosenbald.

Huutokauppoja.

Tiistaina, keskiviikkona ja torstaina tämän elokuun 26, 27 ja 28 p. alkain kello 9 ed. ja 3 jpp., myydään maalarivanhimmalla E. G. Söderstrandin vanhaan perillisien talossa nro 1, 4 korttelissa 1 kaupunginosaa Piispankadun varrella tässä kaupungissa, julkisella vapaaehtoisella huutokaupalla, mainitun vanhaan jälkeen jäänyt irtain tavara, nimittäin kulta- ja hopea-kaluja, niinkuin kullataakeryä, 3 lattarikelloa, 1 kellokellat ja awain sekä formuksia y. m., hopeahelasia pilppuja, kahvelkannuja, hehelmäkorja, taale- ja sokei-lappia, kynttiläjaljoja, ammentouksia, ruoka- ja teelusikoita y. m., vaasi-, messinki-, tina-, plätti-, malmi- ja rauta-kaluja, niiden joukossa kasvutarhan soffa ja pöytä, lasia ja posliinia, lina- ja pöytä-vaatteita, sänky- ja miehenpito-vaatteita, mahontikka, kilttoituita ja maalattuita huonekaluja, niinkuin soffia, peiliä, pelti-, soffa- ja muita pöytiä, miehen ja vaimon piironkia, leweitä ja muita sänkyä, kirja- ja waate-kaappia, seinäpeiliä, seinäkelloja kopynensa, lasisia kynttiläkruunuja, 1 pöytäkello, sumi- ja talvi-ajokaluja, joiden joukossa 1 resori-, 1 leweä- ja 1 yhdenistuttawat linjaalikkaset, 1 kuuri- ja 2 kiskelan reikiä, 1 työ- ja 1 weskirattaat tynnyrinensä ja weskirei ammentouksia, sioja, 1 bewonen, 2 teymää, 3 lammasia ja 2 ktaa sekä kanoja, öljymaali- ja kiviöljyre-kaluja, öljyä, terpentiniä, riittettyä pihyyltettä ja klistua, wallo- ja ruoko-otaa, terra de sienna, minä- ja muita wäri-aineita, karttiini- ja maali-lantatta, plättipellejä, purkita ja öljykannuja, kattoruusuja, pienet nauvoja, ruusukarttiinia, tapetti-wasaria, riivun-ti-wä ja myllyjä, penseliä, karttuusi-, wälkosta-, har-maata- ja maaliu-paperia, luvufansia, 1 kangasluolit, pellawa- ja muita lankoja, 1 panskaurolokooppi ho-piaunvissa, filmalasia hopeasangoilla, kipsikuwia alue-kuensa, permantomattoja ja 3 ojaletta kuppittaan-työde- ja kylvä-laitoksessa, ynnä monenlaisia huone-säilyä, joka halullisille ostajille ilmoitetaan. Turun kaupungin huutokamarista elokuun 13 p. 1862.

A. Forsman.

Koska kyhdenkeliä-mestari K. G. Eijander on jät-tänyt kauppaumman maksamata tämän kuun 2 p. ju-lifissa ryhdyt-huutokaupassa huudetusta talosta ja ton-tista nro 3, 13 korttelissa 6 kaupunginosaa, niin tu-lee, kaupungin maistraatin tämän kuun 18 p. tehdy-n päätöksen mukaan, mainittu talo ja tontti, joka ennen oli kirjastoja Norrménin, ja jonka huoneet ovat wa-kutetut kaupunkien yhteisessä palowakuutuskesä, jul-kisella huutokaupalla myytäväksi nimittelyn Eijanderin kulungissa täällä huutokamarista tulewan lokakuun 10 p. kello 12 päivällä, niillä ehdoilla kuin toimi-tuksessa tyyskemmin tiedää annetaan; joka halullisille ostajille ja panttauksen-omaisille ilmoitetaan. Turun kaupungin huutokamarista elokuun 20 p. 1862.

A. Forsman.

Tiistaina ja keskiviikkona tulewan syyskuun 2 ja 3 p. alkain kello 9 ed. ja 3 jpp., myydään kauppias J. G. Saurénin walmiaan talossa nro 2 ja 3 entisessä lu-dent kaupungin korttelissa Linnankadun varrella tässä kaupungissa, julkisella huutokaupalla, mainitun walmiaan jälkeen jäänyt, konkurssin annettu irtain omai-suus ja kauppatavarat, nimittäin monenlaisia kyyne-jiä, wäghenen joukko kahweita ja sokeita, niska, humalia, kapa-kaloja, monenlaisia kynttilöitä, salpuaa, suoloja, punamultaa ja wäri-aineita, ruusa- ja karttuusi-tuval-la, ihosta ja rohtimista lantaa, harmaata paperia, waakoja ja painoja, lasia ja posliinia, patoja ja pan-nuja, huonekaluja, 2 seinäkelloa, 1 työ- ja 2 lyh-n-vattaat, wanhaa rautaa, noin 4 syltää mähkyä ha-loja ja 18 aamia hywin korjatuita heinä, ruusioita Leodissa, korffipulloa ja kaswawa ruuwoiko, ynnä mo-

nenlaista huonesäilyä, sekä niillä ehdoilla, kuin toimi-tuksessa tyyskemmin määrätään, äsken mainitun wai-naan jälillä oleva arenti- ja asumus-oikeus Ruissa-son tilus-osaan nro 32, Wärtinen nimeltään, omie-tusoikeudella siinä rakettuin huoneisiin; ikkemmän tie-don tilus-osaista, joka myydään huutokaupassa täällä kaupungissa ensimmäisenä huutopäivänä eli syyskuun 2 p. kello 4 jpp., antaa sitä ennen konkurssitawaran us-toitu mies merikateini K. H. Strömberg; joka ha-lullisille ostajille ilmoitetaan. Turun kaupungin huu-tokamariista elokuun 16 p. 1862.

A. Forsman.

Tiistaina ja keskiviikkona tulewan syyskuun 9 ja 10 p. alkain kello 9. ed. ja 3 jpp., myydään täällä huuto-kamarissa, julkisella vapaaehtoisella huutokaupalla, ka-kenlaisia kauppatavaroita ja lästeosia, niinkuin wer-koja, musliinia, willa- ja puumuli-lantaita, jakonet-tia, tyhjiä, tartatania, willa- ja puumuli-huivia ja liinoja, filtti- ja puumuli-rihmoja ja wanttuita, par-ta-, klinkku- ja pännäweittsiä, lompukia, sigarrintote-loja, rahakukaroita, satteja, filmäläisiä, peiliä, pilp-puja ja muuta pientä traamaa sekä wälawia, lasia ja posliinia, tyhjiä arraffi- ja rommi-astioita ynnä muita pienempiä astioita, jotka wilmeksi mainitut myydään ensi huutopäivänä puolen päivän aikaan; joka halul-lisille ostajille ilmoitetaan. Turun kaupungin huuto-kamarista elokuun 20 p. 1862.

A. Forsman.

Julkisella huutokaupalla, joka pidetään paikalla tiis-taina tulewan syyskuun 2 p. kello 11 epp., myydään enimmäin tarjoowalle omistus- ja asumus-oikeus niin kutsuttuun Forsströmin torppaan, Wähä-Heikkilän kar-tanon maalla, niillä ehdoilla, jotka huutokaupassa tyys-temmin määrätään; joka halullisille ostajille täten il-moitetaan. Nummen pitäjässä elokuun 19 p. 1862.

B. L. Eiman,
toimitusmies.

Söhyhpurfi Thekla
tullee elokuussa tänä wonnalla lu-dent kaupungin Naantalin ja Turun
sekä Salon kauppiilanwäliä ja lähtee:

- 24 p. Supimatta Turusta.
- 25 p. Turusta Saloon kello 8 epp.
- 26 p. Salosta Turkuun kello 8 epp.
- 27 p. Turusta Unteenkaupunkiin kello 8 epp.
- 28 p. Uudestakaupungista Turkuun kello 8 epp.
- 29 p. Turusta Saloon kello 8 epp.
- 30 p. Salosta Turkuun kello 8 epp.
- 31 p. Supimatta Turusta.

Syyskuussa:

- 2 p. Turusta Unteenkaupunkiin kello 8 epp.
- 3 p. Uudestakaupungista Turkuun kello 8 epp.
- 4 p. Turusta Saloon kello 8 epp.
- 5 p. Salosta Turkuun kello 8 epp.
- 6 p. Turusta Unteenkaupunkiin kello 8 epp.
- 7 p. Supimatta Uudestakaupungista.
- 8 p. Uudestakaupungista Turkuun kello 8 epp.
- 9 p. Turusta Saloon kello 8 epp.
- 10 p. Salosta Turkuun kello 8 epp.
- 11 p. Turusta Unteenkaupunkiin kello 8 epp.
- 12 p. Uudestakaupungista Turkuun kello 8 epp.
- 13 p. Turusta Saloon kello 8 epp.
- 14 p. Salosta Turkuun kello 8 epp.

Myytämänä.

Kemppilän perintöatalo, 1/2 manttaalissa, 9 wirstaa Turun kaupungista Naalson pitäjässä Maalun kila-kuntaa, myydään nyt kosta lahjona ja kaluina.

Kanfrantaa, rautapellejä, patoja ja panuuja sekä muita walettuja kaluja.

Tampereen liinastehtaan wälawakantaita, ihosta- ja rohtimista-lantaa,

Kattopäreen-nauloja, tehtaan hintaan, ja tawallisia rautanauvoja,

Tampereen werkoja tehtaan hintaan, sekä walmittsi tehtyjä mieswäen waatteita,

Akkunantasia, monenlewyyttä, tehtaan hintaan,
Iso joukko seinäkelloja, moneen hintaan,

Suomen Teollisen kaupassa.

Kaakerimarjoja, Ryneburgin woiwuloja;
Wärejä, niinkuin wuorifinistä, Berlinin-finistä, kar-mosinilakkaa, kruonimelkaa, fernhoffaa, indigoo, kelsarimwihriä, mengellä, kiviäwihriä, uutta-wihriä, sinkkiwalkoa
helpolla hintaa myypt

B. J. Sibellus
entisessä Ringelinin talossa.

Auroja, monenlaisia, Turun Rautatehtaan teollia, tehtaan hintaan myypt

J. Tordell.
Pärelaton nauvoja, joukottain ja wähtittain myypt

Sähkötettyjä rautapellejä,
Herrantalon punawäriä,
Wiheriä Wiherillä joukottain ja wähtittain myypt

J. Tordell.

Ulopekuri- ja Limoteli-heinä siemeniä myypt
A. Ruffichinoff
entisessä Ringelinin puodissa.

Wiipurin parhaita Stearini-, Pal-mu- ja Tali-kynttilöitä myypt
J. G. Grönberg.

Sawipilppuja astioineensa 50 kop. krossi,
Rottinkia joukottain ja wähtittain myypt

C. G. Lindberg.

Tapettia ja reunnusia Helsingin tehtaan teollia,
uudempain franskan mallien mukaan, tehtaan hin-noilla myypt

C. & F. Altermann.

Jomainen waski-kattila, wäriwala ja 2 pannua
myytämänä helpolla hintaa Naamalla

S. J. Wefanderilla.

Muutamia sangen kauniita jakaranta-puita
S. J. Wefanderilla.

Kaunis, kirkkoihin sopiwa, metallinen pronsierattu
ja kullattu kynttiläkruunu 24 kynttilä-salaa, hal-paan hintaan wälkä wäghän alle 30 ruplan, Tampe-reella kauppias

Lindhölmillä.

Uudet kahden istuttawat lääset, Seppä C.
Kilanderilla, Linnankadun warrella.

Halataan ostaa.

Ohria, hywiä ja hywin itäwiä ostaa
Chr. D. Kröger ja Kumpp.

Tähkä-(timoteli-)heinän siemeniä ostaa
B. J. Sibellus
entisessä Ringelinin talossa.

Ilmoituksia.

Mielitään wuorota

60 eli 70 lästin wälkä laiva puu-tawaroita warten
tältää Eyybekiin, jota pikemmin sitä parempi; ikkemi-ni saa suostua Turun satamakonittuorisä Bernstedtin kansa.

Jollia on myydä wanhaa wuhtaa pestyä pal-lummaa ja pienempää kotopehlaawalita liitua wägh-nänäkän 1/2 tynnyriä nelikulmittain, saawat tiedon ostajasta waukahuoneessa luudentorin partaalla, muu-tamista maksetaan 3 ruplaa hopy.

Elokuun 15 p. wutosi musta sartininen sateenwarjo (paraphy) Gumikkalan kestiklewarin ja Turun wälillä; kunnallinen täytjä toifi hywäntahortsesti satula-maakari Wistströmin taloon Rysän kirkkokadun warrella.

Wiimis heinäkuun 18 p. katosi Brunckalan kappeli-n Järpffelin ruustholin niitulta tiine tamma, rau-danfarwanen, 4 wuotias ja wälkä 10 korttelin korkia; kunnallinen wälkinto luvataan sille, joka mainitusta hemofesta antaa tiedon Järpffelin Mitaloessa.

Myytämänä Trendellin kirjakaupassa ja
A. W. Edgrenillä:

Wiuluja 2 rupl. 75 kop:sta 7:ään ruplaan,
Wiulunjouksia 40 kop. ja enemminkin,
Wiulun talloja ja Pieltä, jouksen-jou-hia ja hartfia eri hinnoilla.

Ilmoituksia painettaviksi näissä
sanomissa vastaanotetaan J. W. Lilljan
kirjapainossa. Jokaisesta painetusta ri-vistä maksetaan 2 kop. h. paino-palkkaa.

Turussa, J. W. Lilljan kirjapainossa, 1862.

Painoluwan antanut: Karl Ahren.